

APROBAT

In sedinta Biroului permanent al
Camerei Deputatilor

din data de 09.03.2015

Parlamentul României
Camera Deputaților

**COMISIA JURIDICĂ,
DE DISCIPLINĂ ȘI IMUNITĂȚI**

București, 05.03.2015

INFORMARE

**Privind participarea la FORUMUL DREPT CIVIL ȘI JUSTIȚIE al
PARLAMENTULUI EUROPEAN
cu participarea parlamentelor naționale din UE**

„Activități transfrontaliere în UE - O viață mai ușoară pentru cetățeni”

Bruxelles, 26 februarie 2015

În data de 26 februarie 2015, a avut loc, la sediul Parlamentului European de la Bruxelles, FORUMUL DREPT CIVIL ȘI JUSTIȚIE cu participarea parlamentelor naționale din UE. La reuniunea organizată sub egida Comisiei pentru Afaceri Juridice a Parlamentului European (JURI) au participat reprezentanți din partea a 19 Parlamente naționale, între care 8 președinți și vice-președinți ai comisiilor juridice ale forurilor legislative europene.

Participanți din România au fost: domnul deputat Liviu-Bogdan Ciucă, președintele Comisiei juridice, de disciplină și imunități, domnul Daniel Buda, membru al Parlamentului European, domnul Dobrinescu, reprezentantul Camerei Deputaților la Parlamentul European, precum și personal de specialitate din diferite instituții.

Reuniunea a prilejuit un schimb de opinii între reprezentanții instituțiilor europene – Parlamentul European, Comisia Europeană și Președinția letonă a Consiliului UE – cu membrii Parlamentelor naționale în privința unor dosare legislative europene în curs de negociere – cu precădere în domeniul Justiției civile – precum și cu privire la anumite reflecții inscriptibile în sfera politicilor UE în materie de Justiție. Aceste reflecții au fost inspirate atât de actualitatea legislativă europeană, cât și de cercetările efectuate de reprezentanți ai mediului asupra unora dintre temele dezbătute. Conferința a constituit, de asemenea, prilejul informării din partea instituțiilor europene cu privire la prioritățile în materia Justiției și a dezbaterilor pe marginea acestora.

-o0o-

Lucrările au fost coordonate de doamna Mady Delvaux, deputată în Parlamentul European, vicepreședinte al Comisiei JURI. Primirea participanților și cuvântul de bun venit au fost asigurate de domnul Pavel Svoboda, președintele Comisiei pentru afaceri juridice a Parlamentului European (PE). Acesta a afirmat, în scurta introducere efectuată, importanța Justiției civile pentru cetățean, în acțiunea UE, întrucât se adresează majorității cetățenilor Uniunii care trăiesc, muncesc, studiază sau întemeiază relații de familie în alte state membre, pe când, sectorul penal se adresează unui segment marginal al populației care comit acte infracționale. A evocat de asemenea, eforturile legislative ale Uniunii pentru asigurarea caracterului efectiv al măsurilor adoptate, exemplificând prin eliminarea exequatur-ului în materia generală civilă și comercială, așa cum a fost acest lucru consacrat în Regulamentul Bruxelles I revizuit (UE/1212/2012).

Tot în sesiunea de deschidere, a fost prezentat programul în domeniul dreptului civil al Președinției letone a Consiliului UE, de către doamna Inese Libina-Egnere, purtătoare de cuvânt adjunctă al Saeima și vicepreședintă a Comisiei pentru afaceri juridice a Parlamentului leton. Aceasta a afirmat că țara sa deține pentru prima dată președinția Consiliului și că este determinată să facă tot posibilul pentru valorizarea domeniului justiției civile în scopul creșterii economice și a dinamizării pieței interne, în conformitate cu prioritățile UE. Astfel, în ceea ce privește Propunerea de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind promovarea liberei circulații a cetățenilor și întreprinderilor prin simplificarea acceptării anumitor documente oficiale în Uniunea Europeană și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 /* COM/2013/0228 final - 2013/0119 (COD) – Președinția letonă intenționează să accelereze discuțiile în cadrul Consiliului pentru a se ajunge la un acord parțial asupra textului, cu ocazia reuniunii Consiliului JAI din 13 martie. Pe baza acestui acord vor fi inițiate până în luna iunie, discuțiile cu PE, care a adoptat în ședință plenară viziunea sa asupra textului, încă din luna februarie 2014, în precedenta legislatură.

În privința regulamentului privind procedura pentru cererile cu valoare redusă, Președinția intenționează încheierea negocierilor cu Parlamentul European în cursul mandatului propriu. În materia insolvenței, propunerea este practic adoptată în cele două foruri, iar proiectul de regulament în materie de drept contractual (vânzări transfrontaliere) a fost retras de Comisie, în scopul de a putea reveni cu o altă propunere prin care să valorizeze mai mult piața europeană a vânzărilor pe internet.

În materia dreptului familiei, Președinția va depune eforturi pentru aderarea tuturor statelor membre la Convenția de la Haga cu privire la protecția copiilor. De asemenea, tot în mandatul său, Comisia va iniția reflecțiile cu privire la revizuirea Regulamentului Bruxelles II bis (2201/2003) în materie matrimonială și a răspunderii părintești. Negocierile asupra regulamentului privind regimurile matrimoniale au fost suspendate pentru a fi acordată statelor membre o perioadă de reflecție necesară pentru avansul discuțiilor. În materia dreptului societăților, între prioritățile președinției letone se află directiva cu privire la drepturile acționarilor și cea care va stabili statutul unei societăți europene cu răspundere limitată cu asociat unic (Societas Unius Personae).

-o0o-

I. Prima parte a reuniunii a fost dedicată temei „MAI PUȚINĂ BIROCRAȚIE PENTRU CETĂȚENII CARE SE DEPLASEAZĂ FRECVENT ÎN AFARA ȚĂRII”

Prof. Jan von Hein, de la Universitatea din Freiburg a prezentat o serie de observații introductive „către un cod european de drept internațional privat”. Varietatea instrumentelor legislative europene, existența unor suprapuneri ori a unor domenii nereglementate, specificitatea domeniului dreptului familiei (în care deciziile sunt adoptate în unanimitate în Consiliul UE), poziția exterioară a unor țări precum Marea Britanie, Irlanda și Danemarca, toate determină anumite reflecții cu privire la codificarea de manieră coerentă, completarea, consolidarea și sistematizarea dreptului UE în domeniul Justiției civile. Acest proces ar trebui să aibă loc pe etape, urmând obiectivele enunțate, ceea ce ar pava drumul către un viitor Cod de drept internațional privat al Uniunii Europene.

Prof. Pierre Callé de la Universitatea Paris Sud (Paris XI) și domnul Michael P. Clancy, avocat, Regatul Unit al Marii Britanii (Asociația profesională a avocaților din Scoția) au prezentat viziunile proprii cu privire la promovarea liberei circulații a cetățenilor și întreprinderilor prin simplificarea acceptării anumitor documente oficiale în Uniunea Europeană și în afara ei. Subiectul a suscitat interesante dezbateri, atât datorită importanței temei pentru siguranța juridică a cetățenilor, în și între statele membre, cât și datorită faptului că discuția a fost moderată de însăși raportoarea PE pentru proiectul de regulament, doamna Mady Delvaux.

În intervenția sa, președintele Comisiei Juridice a Camerei Deputaților din Parlamentul României, domnul Bogdan Ciucă, a subliniat următoarele aspecte :

Data fiind proporția ridicată de cetățeni europeni care trăiesc, muncesc, învață, se căsătoresc ori decedează în alte state membre ale Uniunii, numărul documentelor publice care circulă în spațiul european a crescut exponențial, în special după ultimele extinderi ale UE. O verificare și numai a unei părți dintre aceste acte, prin sistemul IMI, ar necesita resurse umane și materiale semnificative pentru „autoritatea centrală” avută în vedere de regulament, în cazul în care s-ar opta pentru o formulă a controlului actului în "caz de îndoială". Aceste cazuri pot fi frecvente și ar putea duce la blocaj și costuri administrative de dimensiuni imprevizibile, care nu există în sistemul actual în care actele circulă purtând de la bun început anumite garanții de incontestabilitate, realizate în manieră eficace și descentralizată, ex ante.

Dacă este vorba despre valorizarea sistemul IMI, așa cum se prevede în proiectul de regulament, în anumite state membre, acesta este în gestiunea unui număr limitat de persoane și este imposibil de imaginat cum ar putea compensa aceste persoane munca desfășurată de toate serviciile publice de apostilă – descentralizate teritorial și tematic în multe state membre – pentru volumul total al actelor dintr-o țară.

De asemenea, în condițiile dezvoltării tehnologice actuale, este greu de imaginat că un funcționar poate efectua verificări exhaustive și că el este în măsură să distingă în toate circumstanțele un act fals de unul valid, mai ales când el provine dintr-o altă țară, căreia nu-i cunoaște procedurile. Un sistem bazat pe o verificare „în caz de îndoială”, nu face altceva decât să expună – inclusiv sub aspect penal – funcționarii publici, care ar putea fi acuzați de lipsă de diligență dacă ar accepta un act oficial străin și nu l-ar semnala pentru verificare, iar ulterior s-ar dovedi că acesta a fost un fals.

Aceste puncte de vedere au fost împărtășite de doi membri ai Parlamentului European, care au pledat de asemenea, pentru o abordare precaută a problematicii în cadrul procesului de legiferare și demararea procesului în formă experimentală numai pentru acte din sfera stării civile, care constată fapte și care exclud acordul de voință al părților, în raporturi juridice complexe. Domnul Daniel Buda, membru al Parlamentului European, a chemat la acordarea unei atenții deosebite siguranței circuitului civil al actelor în Uniunea Europeană. O desecurizare a circuitului civil nu ar face altceva decât să vulnerabilizeze cetățeanul european. De altfel, profesorul francez care a introdus tema, a recunoscut faptul că în cadrul actualului proces cererile de reverificare în registrele naționale a actelor care poartă apostila sunt aproape inexistente. De aici se poate desprinde concluzia că sistemul actual este unul funcțional și care asigură certitudine juridică pentru cetățenii și autoritățile care au încredere în el.

Prof. Christiane Wendehorst de la Universitatea din Viena a pledat pentru instituirea unor modele europene de clauze contractuale pentru dreptul succesoral și dreptul familiei, iar Regulamentul (UE) nr. 650/2012 privind succesiunile și crearea unui certificat european de moștenitor a fost prezentat de către fostul raportor al PE asupra dosarului, domnul Kurt Lechner din Germania și de către doamna Eve Pötter, consilier juridic la Camera notarilor publici din Estonia și interlocutor estonian al Rețelei Notariale Europene. Domnul Lechner a evocat importanța pentru cetățean a conștientizării avantajelor posibilității alegerii dreptului național ca aplicabil propriei succesiuni, precum și a determinării reședinței obișnuite de către autoritatea competentă a dezbate o succesiune internațională în lumina regulamentului. Doamna Potter a subliniat importanța identificării la timp a existenței unui testament în cadrul procedurii succesorale internaționale.

-o0o-

II. Partea a II-a a conferinței a fost dedicată temei: „FAMILII CU MEMBRI DE NAȚIONALITĂȚI DIFERITE ȘI FAMILII CARE TRĂIESC ÎN AFARA ȚĂRII DE PROVENIENȚĂ”.

A avut loc prezentarea studiului intitulat: „Răpirile internaționale de minori de către unul dintre părinți în UE” de către coordonatoarea doamna dr. Ilaria Pretelli de la Institutul elvețian de

drept comparat din Lausanne, împreună cu doamna Mairead McGuinness, vicepreședintă, mediator al Parlamentului European pentru cazurile de răpire a minorilor de către unul dintre părinți. Domnul Spiros Livadopoulos, avocat și mediator la European Cross-border Family Mediators' Network a prezentat beneficiile medierii în cazurile de răpire internațională a minorilor.

După o succintă trecere în revistă a Regulamentului Bruxelles II bis (CE 2201/2003) efectuată de domnul Hans van Loon, membru al Institut de Droit International, fost Secretar General al Conferinței de la Haga de drept internațional privat, domnul Michael Shotter, șeful Unității pentru politici în domeniul justiției civile al Direcției Generale Justiție a Comisiei Europene a evidențiat necesitatea revizuirii acestui regulament european în urma recente consultări a Comisiei Europene cu privire la modul în care este aplicat. Comisia intenționează să determine o evoluție a prevederilor, iar nu o „revoluționare” a lor. Se pare că dinspre beneficiari este cerută o eliminare completă a exequatur-ului și o intensificare a cooperării între autoritățile statelor membre. S-a constatat că regulamentul a fost utilizat sub așteptări. Cu privire la divorț, este necesară includerea unei soluții în regulament pentru situațiile în care despărțirea între soți are loc pe cale amiabilă. Comisia are în vedere și conceptul unui „ghișeu judiciar unic”.

Reputatul profesor Paul Lagarde, de la Universitatea Paris I (Panthéon-Sorbonne) a încercat să răspundă interogației cu privire la necesitatea unui drept european privind numele persoanei și a pledat pentru facilitarea recunoașterii numelui atribuit în dreptul național propriu al purtătorului în oricare alt stat membru.

-o0o-

III. A treia parte a evenimentului a tratat „PROBLEME LEGATE DE ÎNTREPRINDERI ȘI CONSUMATORI”.

Dr. Harm Schepel, profesor de drept economic la Brussels School of International Studies, Universitatea din Kent la Bruxelles, a prezentat o serie de observații privind dreptul internațional privat ca instrument de reglementare pentru guvernanță globală. Procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă și noua propunere a Comisiei au fost abordate de domnul dr. Pablo Cortés, de la Universitatea din Leicester. Acesta a deplâns subutilizarea procedurii. Doar în 3.000 de cazuri (adică 100 în fiecare stat membru) au fost înregistrări anuale în care să fi fost utilizată procedura prevăzută de instrumentul european. Lipsa de informare a cetățenilor și consumatorilor este unul dintre motive, dar nu singurul. Nici personalul judiciar nu cunoaște și nu recomandă procedura, iar executarea creanței este efectuată tot în baza procedurii naționale. Domnul Daniel Buda, membru al Parlamentului European, raportor din partea Partidului Popularilor Europeni asupra dosarului s-a referit la importanța modificării cuantumului „valorii reduse” în propunerea de revizuire a actului normativ european. De asemenea, a considerat că instrumentul Uniunii trebuie utilizat și ca mijloc de prevenire și nu doar ca modalitate de recuperare a creanțelor. Pentru facilitarea utilizării procedurii simplificate, a propus o posibilitate de efectuare a plății taxei de timbru prin bancă, care ar facilita „utilizarea procedurii de acasă”. În domeniul de aplicare a propus includerea unor prestații din sfera dreptului muncii, în special cu referire la muncitorii migranți cărora nu le sunt plătite obligațiile

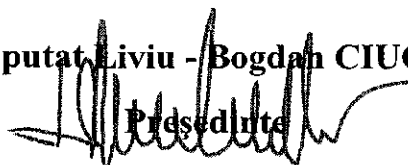
salariale de către angajatorii din alte state membre UE, în conformitate cu contractele încheiate. În plan procedural, la nivelul PE, intenția este de adoptare cât mai rapidă a amendamentelor de compromis și de adoptare a mandatului de negociere cu Consiliul până în luna iunie.

Medierea ca soluționare alternativă a litigiilor (funcționarea Directivei 2008/52/CE în anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială) a fost abordată de către prof. Giuseppe De Palo, ADR Center Srl (Centrul SAL). Acesta a deplâns rata mică de utilizare a medierii în materie civilă și comercială și a propus o soluție concretă: introducerea unui sistem de opt-out pentru mediere ca procedură prealabilă celei judiciare. Această soluție a fost adoptată de Italia, iar numărul litigiilor reglementate prin procedura medierii a crescut semnificativ. Italia a decis să adopte această soluție ca proiect pilot, cu aplicare limitată în timp, după care guvernul va evalua, în funcție de relevanța pentru practică, necesitatea sau nu, a menținerii ei. Cu alte cuvinte, față de soluția prezentă astăzi în legislațiile majorității statelor membre UE, în care părțile pot alege medierea ca modalitate de soluționare alternativă a litigiilor (opt in), soluția italiană constă în stabilirea apriori a acestei metode alternative ca procedură prealabilă celei judiciare cu posibilitatea ca părțile să opteze *să nu o utilizeze* și să aleagă direct recursul la instanță (opt-out). A exemplificat prin instituirea cu succes a aceluiași sistem în materia donării de organe și beneficiile enorme pentru societate ale măsurii în acest sector.

-o0o-

Lucrările au fost evaluate de către coordonatoarea Mady Delvaux ca fiind deosebit de utile, întreaga audiență a mulțumit celor care au contribuit cu studii la îmbogățirea reflecțiilor și în încheiere a fost anunțată organizarea unei reuniuni în format similar peste doi ani, conform tradiției și procedurilor uzuale din ultima perioadă.

Deputat Liviu - Bogdan CIUCĂ

Președinte